

Przyszłość wspinania na Zakrzówku, z perspektywy przeszłości i teraźniejszości

21 stycznia br., z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa, prof. Jacka Majchrowskiego, odbyło się spotkanie organizacji zainteresowanych przyszłością terenów Zakrzówka. W spotkaniu wzięli udział m.in. przedstawiciele Inicjatywy Środowisk Wspinaczkowych "Nasze Skały" - dyrektor operacyjny Włodzimierz Porębski i dr Miłosz Jodłowski.

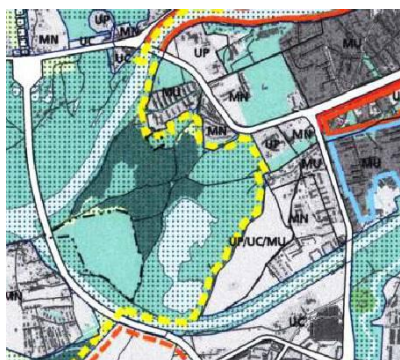

Zakrzówek z lotu ptaka (fot. Krzysztof Karolczyk/AG/[Wyborcza](#))

Przypomnijmy, że problem zagospodarowania Zakrzówka nie jest dla wspinaczy tematem nowym. W lutym 2006 r. znaczną część Zakrzówka (w tym także skały, użytkowane przez nas wspinaczkowo od 1910 roku) zakupił prywatny inwestor - firma Gerium Development Polska Sp. z o.o., polski oddział dużego portugalskiego developera, wtedy też pojawiły się informacje o możliwym intensywnym zagospodarowaniu terenu, w tym zabudowie najbliższego sąsiedztwa skał: [Awantura o Zakrzówek](#).

W ciągu kilku tygodni, przy głównym udziale portalu [wspinanie.pl](#) i Klubu Wysokogórskiego Kraków, powstała społeczna akcja [Wspinacze Chronią Zakrzówek](#).

Po zebraniu ponad 5 000 podpisów i złożeniu ich w Urzędzie Miasta ([Zakrzówek - podpisy złożone prezydentowi](#)), pod koniec marca 2006 r. przedstawiciele środowiska wspinaczkowego zostali zaproszeni na spotkanie z Prezydentem Miasta Krakowa, prof. Jackiem Majchrowskim. Prezydent poinformował naszych przedstawicieli, że plany inwestycji firmy Gerium, czyli tzw. Kraków City Park, przewidują zabudowę terenów pomiędzy ulicami Wyłom i Św. Jacka, natomiast pozostała część Zakrzówka (w tym zbiornik wodny i skały) ma być przeznaczona na cele rekreacyjne. Tego typu zagospodarowanie zaplanowano w obowiązującym do dzisiaj Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Krakowa, w którym obszary położone na zachód od ul. Wyłom zaklasyfikowano jako tereny zieleni publicznej (ZP) i zieleni leśnej (ZL), włączone w miejski system zieleni i parków rzecznych, a obszary pomiędzy ul. Wyłom i Św. Jacka przeznaczono do zainwestowania i zabudowania, w kierunku usług publicznych (UP), usług komercyjnych (UC) i funkcji mieszkaniowo-usługowej (MU): <http://www.bip.krakow.pl/zalaczniki/dokumenty/510>.

Powiększony fragment SUiKPZ dla terenów Zakrzówka

Wspinacze u Prezydenta, od prawej: prof. Jacek Majchrowski, Adam Potoczek i Renata Piszczek (fot. [wspinanie.pl](#))

Na spotkaniu z Prezydentem Miasta Krakowa wspinacze uzyskali również deklarację, że będą traktowani jako strona w procesie podejmowania decyzji o przyszłym zagospodarowaniu interesujących nas terenów, w tym przy tworzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) dla obszaru Zakrzówka (patrz [Akcja "Wspinacze chronią Zakrzówek" u prezydenta Krakowa](#)).

Na początku lutego 2008 r., gdy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego był już niemalże gotowy, przedstawiciele wspinaczy ponownie spotkali się z reprezentującą firmę Gerium p. Barbarą Zbyszewską. Padła wtedy ponowna deklaracja o podtrzymaniu możliwości wspinania na ścianach Zakrzówka i uwzględnieniu tej działalności w projekcie MPZP. Przedstawicielka Gerium poinformowała również, że w planach inwestycji przewidziano środki na ubezpieczenie dróg, instalację barierek w szczytowej części ścian, zabezpieczenie ścieżek spacerowych przed erozją oraz uporządkowanie terenów pod skałami.

Dodatkowo, wspinacze zostali poproszeni o składanie uwag do projektu planu, który z początkiem marca 2008 r. został wyłożony w Urzędzie Miasta (patrz [Zakrzówek - rozmowy z firmą Gerium Polska](#)).

O szczegółowych regulacjach dla terenu Zakrzówka, które przewidziano w pierwotnym projekcie planu przeczytać można m.in. tutaj: [Zakrzówek - jest projekt planu zagospodarowania](#).

Pani Monika Antoniuk prezentuje projekt planu zagospodarowania Zakrzówka, po lewej Adam Potoczek (fot. wspinanie.pl)

M.in. wskutek dyskusji, która rozgorzała na forum wspinanie.pl, prezes KW Kraków Adam Potoczek, w imieniu środowiska wspinaczkowego, złożył uwagi do projektu planu, precyzujące część zapisów: [Zakrzówek - krok bliżej gwarancji dla wspinaczy](#).

Uwagi te zostały uwzględnione w całości: [Zarządzenie Prezydenta Miasta z 9 maja 2008 r., nr 885](#).

Równolegle, pojawiła się propozycja objęcia Zakrzówka ochroną w postaci Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000, jako część Obszaru Łąk Dębnicko-Tynieckich. Wskutek inicjatywy naukowców z Instytutu Nauk o Środowisku UJ obszar ten został wpisany na tzw. Shadow List Natura 2000. Przedmiotem ochrony miały być m.in. gatunki nietoperzy (podkowiec mały, mopek, nocek orzęsiony, nocek duży), motyli (modraszek telejus, modraszek nausitous, czerwńczyk nieparek, czerwńczyk fioletek), traszka grzebieniasta oraz siedliska starorzeczy, muraw kserotermicznych i łąk trzęślicowych.

Poza Zakrzówkiem w projektowanym obszarze znalazły się m.in. łąki w Kostrzu, starorzecze Wisły "Koło Tynieckie" i Góra Kostrzewska.

Projekt utworzenia obszaru Natura 2000 spowodował wiele kontrowersji pomiędzy organizacjami ekologicznymi, naukowcami, samorządem i właścicielami terenów proponowanych do objęcia ochroną. Granice proponowanego obszaru kilkakrotnie ulegały zmniejszeniu. Prace nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla Zakrzówka zostały wstrzymane do czasu ostatecznego ustalenia granic obszaru Natura 2000. M.in. wskutek protestów organizacji ekologicznych, dla całego projektowanego Obszaru Łąk Dębnicko-Tynieckich powstała bardzo szczegółowa ekspertyza przyrodnicza (w tym pełna inwentaryzacja stanowisk gatunków i siedlisk

naturowych) wykonana przez zespół naukowców z INOŚ UJ na zlecenie firmy Gerium. W wyniku tej ekspertyzy pierwotne plany inwestycji uległy modyfikacji.

O szczegółach możecie przeczytać tutaj: [Proekologiczna rewitalizacja krakowskiego Zakrzówka](#), a także w relacjach prasowych, m.in. tutaj: Natura 2000: Zakrzówek pod kloszem, a o części planów istotnych dla wspinaczy pisał też Adam Potoczek: Nasz Zakrzówek.

Ostatecznie, obszar Natura 2000 został ograniczony terytorialnie, m.in. wyłączono z niego tereny Zakrzówka. Szczegóły znajdziecie tutaj: natura2000.gdos.gov.pl i natura2000.gdos.gov.pl.

Ostatnim etapem działań prawno-administracyjnych wokół Zakrzówka był projekt utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (jedna z form ochrony przyrody wymienionych w Ustawie o Ochronie Przyrody z 16 kwietnia 2004) na całym obszarze pomiędzy ul. Św. Jacka a Wisłą, zgłoszony przez grupę radnych. Inicjatorem utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego było m.in. stowarzyszenie Zielony Zakrzówek: [Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy](#).

Zakazy obowiązujące na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego reguluje art. 45 ustawy. Wśród nich znajdują się m.in. zakazy wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, uszkodzenia gleby i zmiany sposobu użytkowania ziemi. Inicjatywa Środowisk Wspinaczkowych "Nasze Skały" uważa, że istniejące formy ochrony przyrody (Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy) oraz ograniczenia związane z występowaniem gatunków wymienionych w załącznikach do tzw. Dyrektywy Siedliskowej pozwalają na skuteczną ochronę przyrody terenu Zakrzówka. Ograniczenia te polegają m.in. na konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko. Wprowadzenie dodatkowej formy ochrony przyrody i zakazów z art. 45 ustawy może natomiast ograniczyć działalność wspinaczkową (np. w obszarze dry-toolingu, wymiany asekuracji czy oczyszczania dróg z kruszyny) na tym obszarze.

Na utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zgadza się większość właścicieli działek - ale tylko pod warunkiem wyłączenia ich własności z projektowanego obszaru chronionego. Ewentualna decyzja Rady Miasta o utworzeniu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na terenach będących własnością prywatną, wbrew woli właścicieli terenu, byłaby prawdopodobnie pierwszym takim przypadkiem w Polsce od czasu wprowadzenia nowej ustawy o ochronie przyrody. Konieczność wypłaty odszkodowań dla właścicieli działek w takim przypadku wydaje się jak najbardziej realna. Prasową relację na ten temat możecie przeczytać m.in. tutaj: [Kosztowny Zakrzówek](#).

Inicjatywa Środowisk Wspinaczkowych "Nasze Skały", ściśle współpracując z Klubem Wysokogórskim Kraków, od momentu swojego powstania aktywnie włączyła się w prace nad zabezpieczeniem dostępu do Zakrzówka dla wszystkich wspinaczy. Chcemy nie tylko użytkować skałki i ich okolice, ale również być ich nieformalnymi gospodarzami. Zorganizowaliśmy m.in. akcję sprzątania terenu Zakrzówka we współpracy z firmą Gerium i zarządcą terenu - Centrum Nurkowym "Kraken": [Zakrzówek trochę bardziej czysty](#).

Wspinaczkowa akcja czyszczenia Zakrzówka

Złożyliśmy również do Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie wniosek o dopuszczeniu ruchu rowerowego na Zakrzówku oraz o przesunięcie znaku drogowego B-1 (zakaz ruchu w obu kierunkach), którego lokalizacja uniemożliwia legalne parkowanie poza terenem dawnej pętli autobusowej na Zakrzówku.

Zależy nam, by Zakrzówek był terenem bezpiecznym, zarówno dla wspinaczy, jak i niewspinających się mieszkańców Krakowa odwiedzających ten teren. Ważne jest dla nas przygotowanie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, ubezpieczenie dróg wspinaczkowych, czy zabezpieczenie skał od góry.

"Nasze Skały" będą współpracować z instytucjami, organizacjami czy firmami, które pomogą nam w kompleksowym rozwiązaniu problemów dostępu do rejonów wspinaczkowych. Najważniejsza dla nas jest współpraca z właścicielami terenów, na których znajdują się skały oraz z organami administracji, które wydają decyzje, mogące mieć konsekwencje dla wspinaczy. W przypadku Zakrzówka są to: firma Gerium Development Polska Sp. z o.o., Urząd Miasta Krakowa.

Dlatego przedstawiciele IŚW "Nasze Skały" oraz KW Kraków biorą udział we wszystkich spotkaniach, na których zapadają decyzje o przyszłości Zakrzówka. W ostatnich dniach wzięliśmy udział w posiedzeniu Komisji Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Rady Miasta Krakowa, poświęconej m.in. projektowi uchwały o utworzeniu zespołu-przyrodniczo krajobrazowego.

W związku z powyższym uczestniczyliśmy także w spotkaniu wspomnianym na początku tego podsumowania. Informację prasową na ten temat znajdziecie tutaj: [Zakrzówek: deklaracja zamiast przełomu](#).

Najważniejszym efektem spotkania było powołanie dwóch zespołów roboczych do spraw zagospodarowania terenów Zakrzówka. Dla nas najistotniejsze będą prace zespołu zajmującego się zagospodarowaniem terenów na zachód od ul. Wyłom (na którym znajdują się skały) i wyglądem przyszłego parku miejskiego. Weźmiemy także udział w pracach drugiego zespołu, który zajmie się przyszłością terenów pomiędzy ul. Wyłom i Św. Jacka. Prezentowane przez nas racjonalne i zdroworozsądkowe podejście znajduje uznanie w oczach przedstawicieli miasta. To szczególnie istotne w mieście takim jak Kraków, gdzie poza Zakrzówkiem znajdują się jeszcze dwa duże rejonów wspinaczkowe: Liban i Krzemionki. Oba te rejonów położone są na terenach będących własnością miasta.

Wydawało się, że naszym sojusznikiem będzie także stowarzyszenie Zielony Zakrzówek. Niestety na spotkaniu przedstawiciele "Naszych Skał" (Mariusz Biedrzycki, Włodzimierz Porębski, Miłosz Jodłowski) z reprezentantami Zielonego Zakrzówka (Marcin Kruszelnicki, Wojciech Buchta, Wojciech Sieprawski) w dniu 19 stycznia br., usłyszeliśmy, że ich głównym celem jest powstrzymanie inwestycji firmy Gerium. Wyłącznie po to powołany ma być zespół przyrodniczo-krajobrazowy, który następnie, po zablokowaniu planów inwestora, może ewentualnie zostać zlikwidowany. Naszym zdaniem, tworzenie obszarów chronionych powinno służyć ochronie przyrody, a nie doraźnym celom różnych grup interesów. Uważamy także, że utworzenie tej formy ochrony przyrody na

terenie prywatnym wbrew woli właścicieli terenu - poza ograniczeniami wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody - może spowodować, że właściciel zabroni wstępu na swój teren, nie chcąc narażać się na zarzuty, że pozwala na niszczenie przyrody. Z tych powodów nie zgadzamy się na próbę instrumentalnego wykorzystania przepisów o ochronie przyrody, do czego dąży stowarzyszenie Zielony Zakrzówek.

Przed wszystkim nie możemy jednak pozostać obojętnymi wobec oskarżeń, formułowanych pod adresem Adama Potoczka przez kolegę Wojciecha Buchtę, który poza tym, że reprezentuje stowarzyszenie Zielony Zakrzówek, jest również członkiem KW Kraków. Adam, cytując, ma "siedzieć w kieszeni Gerium". Podobne oskarżenia zostały także sformułowane pod adresem Włodka Porębskiego i moim po spotkaniu z Prezydentem Miasta Krakowa. Aktywiści z Zielonego Zakrzówka uważają najwyraźniej, że każdy kto współpracuje z Urzędem Miasta i firmą Gerium jest skorumpowany. Zielony Zakrzówek cynicznie kreuje się na jedynego sprawiedliwego, podobne oskarżenia formułując nawet pisemnie, w swoim sprawozdaniu ze spotkania 21 stycznia br.: [Kwadratowy stół w sprawie Zakrzówka](#).

Żaden z przedstawicieli wspinaczy nie jest związany ani finansowo, ani służbowo z Urzędem Miasta Krakowa i właścicielem terenu, firmą Gerium Development Polska Sp. z o.o. Natomiast będziemy z tymi podmiotami współpracować. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że nasze uwagi i sugestie są uwzględniane - zarówno w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jak i w planach inwestycji przewidzianej do realizacji na terenie Zakrzówka.

Miłosz Jodłowski